

ՇԱԽՄԱՍ 3 դասարան, 68 դասաժամ

2022-2023 ուս. տարվա թեմատիկ պլանավորում

Ուսուցիչ՝ _____ Սիլվա Խաչատրյան _____

Շախմատ» առարկայի ուսուցման նպատակն է տարրական դպրոցի սովորողների մոտ խթանել որոնողական գործունեությունը՝ ուղղված փոփոխվող շախմատային իրավիճակներում կողմնորոշվելուն, շախմատային խնդիրների լուծման տարբերակներ գտնելուն, սովորողների կոնվերգենտ և դիվերգենտ, քննադատական, ալգորիթմային և ստեղծագործական մտածողությունը զարգացնելուն:

հհ	ԴԱՍ	ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	ԴԱՍԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ <u>Սովորողը կարողանում է...</u>	ԴԱՍԱԳԻՐՔ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՏԵՏԻՐ
1.	1-2	Մատային դիրքերի ստեղծում	Սովորողների մոտ ձևավորել մատային դիրքեր ստեղծելու կարողություն:	Ստեղծել մատային դիրքեր՝ օգտագործելով 3-ից ավելի խաղաքարեր:	Գիրք էջ 4-6 Տետր էջ.3-4
2.	3-4	Թվային գլուխկոտրուկներ	Սովորողների մոտ ձևավորել թվային գլուխկոտրուկներ լուծելու կարողություն:	Լուծել թվային գլուխկոտրուկներ՝ համադրելով խաղաքարերի հարվածները:	Գիրք էջ 7-9 Տետր էջ 5-6
3.	5	Սկզբնախաղ	Վերհիշել և ամրապնդել սկզբնախաղի հիմունքները:	Ներկայացնել և մեկնաբանել սկզբնախաղի հիմունքները:	Գիրք էջ 10-11 Տետր էջ 7
4.		Գործնական խաղ	Անցկացնել Դաս-մրցույթ գործնական խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի հիմունքները:	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ՝ կիրառել սկզբնախաղի հիմունքները:	
5.	6-7	Դիրքի գնահատում	Ուսուցանել դիրքի գնահատումը:	Գնահատել դիրքը ըստ 4 բաղադրիչների:	Գիրք էջ 12-15 Տետր էջ 8-9

6.	8.	Նյութական առավելություն և որակ	Ուսուցանել որակի առավելության իրացման ուղիները:	Մեկնաբանում է որակի առավելության իրացման ուղիները:	Գիրք էջ 16-17 Տետր էջ 10
7.	9.	Նյութական առավելության իրացում	Ուսուցանել նյութական առավելության իրացման ուղիները:	Մեկնաբանում է նյութական առավելության իրացման ուղիները:	Գիրք էջ 18 Տետր էջ 11
8.	10	Մարտավարական հնարք Զոհաբերություն	Ձևավորել այլընտրանքային և բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքը:	Գիրք էջ 19 Տետր էջ 12
9.	11	Մարտավարական հնարք Երկու փղերի զոհաբերություն	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառել մարտավարական հնարքը:	Գիրք էջ 20 Տետր էջ 13
10	12-13	Մարտավարական հնարք Ճեղքում	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառել մարտավարական հնարքը:	Գիրք էջ 21-23 Տետր էջ 14-15
11	14	Միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները	Վերհիշել և ամրապնդել միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները:	Ներկայացնել և մեկնաբանել միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները:	Գիրք էջ 24 Տետր էջ 16

12		Գործնական խաղ	Անցկացնել Դաս-մրցույթ գործնական թիմային խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները:	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ` կիրառել միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները:	
13	15	Զինվորային վերջնախաղ` քառակուսու կանոնը	Ուսուցանել քառակուսու կանոնը: Ամրապնդել թեմայի իմացությունը խնդիրների լուծմամբ:	Պլանավորել, ցուցադրել և մեկնաբանել զինվորի և արքայի համագործակցային քայլերը, որոնել և գտնել հաղթանակի և ոչ-ոքիի ուղիները:	Գիրք էջ 25-26 Տետր էջ 17-18
14	16-17	Զինվորային վերջնախաղ` սատարման դաշտեր և քայլի հերթի կարևորությունը	Ուսուցանել սատարման դաշտերի և քայլի հերթի կարևորությունը:	Պլանավորել, ցուցադրել և մեկնաբանել զինվորի և արքայի համագործակցային քայլերը, որոնել և գտնել հաղթանակի և ոչ-ոքիի ուղիները:	Գիրք էջ 27-30 Տետր էջ 19-22
15	18	Մարտավարական հնարք Անպաշտպան խաղաքար	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը` սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ` կիրառելով մարտավարական հնարքը:	Գիրք էջ 31-32 Տետր էջ 23-24
16	19	Մարտավարական հնարք Պաշտպանի վերացում	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը` սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ` կիրառելով մարտավարական հնարքը:	Գիրք էջ 33 Տետր էջ 25
17	20-21	Վերջնախաղ մատ թագուհիով	Ուսուցանել թագուհիով մատի տեխնիկան:	Պլանավորել, ցուցադրել և մեկնաբանել թագուհու և արքայի համագործակցային քայլերը:	Գիրք էջ 34-37 Տետր էջ 26-27

18	22	Մարտավարական հնարք Բաց շախ	Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքը:	Գիրք էջ 38 Տետր էջ 28
19	23	Մարտավարական հնարք Բաց հարձակում	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքներ:	Գիրք էջ 39 Տետր էջ 29
20	24-25	Մարտավարական հնարք Բաց հարձակման նախապատրաստում	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքը:	Գիրք էջ 40-41 Տետր էջ 30-31
21	26-27	Զինվորային վերջնախաղ՝ զինվորների մրցավազք	Ուսուցանել զինվորային մրցավազք թեման: Ամրապնդել թեմայի իմացությունը խնդիրների լուծմամբ:	Պլանավորել, ցուցադրել և մեկնաբանել զինվորի և արքայի համագործակցային քայլերը, որոնել և գտնել հաղթանակի և ոչ-ոքիի ուղիները:	Գիրք էջ 42-46 Տետր էջ 32-35

22		Գործնական խաղ	Անցկացնել Դաս-մրցույթ գործնական խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի, միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները:	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ` կիրառելով խաղի հիմունքները:	
23	28	Խուսափում պատից	Վերհիշել և ամրապնդել «պատ»-ը:	Մեկնաբանել պատը, ցույց տալ, թե ինչպես խուսափել «պատ»-ից:	Գիրք էջ 47-48 Տետր էջ 36
24		Նախագծային աշխատանքի ներկայացում	Ձևավորել թիմային աշխատանքի կատարման հմտություններ, համագործակցային հմտություններ	Կատարել իրեն հանձնարարված աշխատանքը, համագործակցել խմբի մյուս անդամների հետ:	
25	29	Մատ մեկ նավակով	Ուսուցանել նավակով մատի տեխնիկան:	Պլանավորել, ցուցադրել և մեկնաբանել նավակի և արքայի համագործակցային քայլերը, որոնել և գտնել հաղթանակի ուղիները:	Գիրք էջ 49-51 Տետր էջ 37
26	30-31	Մատ երկու փղով	Ուսուցանել երկու փղով մատի տեխնիկան:	Պլանավորել, ցուցադրել և մեկնաբանել երկու փղի և արքայի համագործակցային քայլերը, որոնել և գտնել հաղթանակի ուղիները:	Գիրք էջ 52-55 Տետր էջ 38-40
27	32-33	Շախմատային մանրաքանդակներ	Ձևավորել գեղագիտական ճաշակ սովորողների մոտ, ամրապնդել սկզբնախաղային գիտելիքները	Մեկնաբանել սխալները, գտնել և ցույց տալ լավագույն քայլերը:	Գիրք էջ 56-58 Տետր էջ 41-42
28	34-35	Երկքայլանի մատային խնդիրներ	Ամրապնդել շախ, մատ, պատ թեմաները` երկքայլանի խնդիրների լուծմամբ	Լուծել երկքայլանի խնդիրներ:	Գիրք էջ 59-62 Տետր էջ 43-44
29	36.	Ռազմավարություն. Ծրագիր (պլան)	Ուսուցանել ծրագիր (պլան) կազմելու առանձնահատկությունները: Քննարկումների միջոցով ձևավորել պլանավորելու հմտություն սովորողների մոտ: Ձևավորել	Գնահատել և վերլուծել դիրքը: Մեկնաբանել ծրագիր (պլանը), ներկայացնել այն:	Գիրք էջ 63 Տետր էջ 45

			ալգորիթմային մտածողություն:		
30	37.	Ռազմավարություն Խաղաքարերի վերադասավորումներ	Ուսուցանել վերադասավորումներ (մանևր) թեման: Ամրապնդել պլանավորումը:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը: Մեկնաբանել ծրագիրը (պլանը) և վերադասավորումը, ներկայացնել այն:	Գիրք էջ 64-65 Տետր էջ 46-47
31	38.	Մարտավարական հնարք Կրկնակի շախ	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքը:	Գիրք էջ 66-67 Տետր էջ 48
32.	39-41	Վերջնախաղ թագուհին զինվորի դեմ	Ուսուցանել թագուհին զինվորի դեմ վերջնախաղերի տեխնիկան:	Պլանավորել , ցուցադրել և մեկնաբանել թագուհու և արքայի, զինվորի և արքայի համագործակցային քայլերը, որոնել և գտնել հաղթանակի և ոչ-ոքիի ուղիները:	Գիրք էջ 68-73 Տետր էջ 49-52
33		Գործնական խաղ	Անցկացնել Դաս-մրցույթ գործնական թիմային խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել պլանավորելու և խաղաքարերը վերադասավորելու կարողությունները:	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ: Կիրառել պլանավորելու և խաղաքարերը վերադասավորելու գիտելիքները:	
34	42	Ռազմավարություն Գրոհի կազմակերպում արքայի վրա	Ուսուցանել գրոհի կազմակերպման ուղիները:	Գնահատել դիրքը, կազմել գրոհի պլան, մեկնաբանել այն:	Գիրք էջ 74 Տետր էջ 53

35	43	Ռազմավարություն Գրոհի կազմակերպում թույլ դաշտերով	Ուսուցանել թույլ դաշտերից օգտվելու տեխնիկան:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը: Ցույց տալ թույլ դաշտերը, դրանք օգտագործելու ուղիները:	Գիրք էջ 75 Տետր էջ 54
36	44	Ռազմավարություն Գրոհի կազմակերպում բաց զծերով	Ուսուցանել բաց զծերից օգտվելու տեխնիկան:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը: Ցույց տալ բաց զծերը, դրանք օգտագործելու ուղիները:	Գիրք էջ 76-77 Տետր էջ 55
37		Գործնական խաղ	Անցկացնել Դաս-մրցույթ գործնական թիմային խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել գրոհելու կարողությունները:	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ: Կիրառել պլանավորելու և գրոհելու գիտելիքները:	
38	45.	Զինվորային վերջնախաղ` կրկնակի սպառնալիք արքայով	Ուսուցանել կրկնակի սպառնալիք արքայով թեմայի տեխնիկան:	Պլանավորել, ցուցադրել և մեկնաբանել արքայի և զինվորի համագործակցային քայլերը, որոնք և գտնել հաղթանակի և ոչ-ոքիի ուղիները:	Գիրք էջ 78-79 Տետր էջ 56
39	46	Մարտավարական հնարք Կապ	Ամրապնդել «կապ» հնարքը ստեղծելու հմտություն	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնք և գտնել այլընտրանքային ուղիներ` կիրառելով մարտավարական հնարքը:	Գիրք էջ 80-81 Տետր էջ 57
40	47.	Մարտավարական հնարք Ինքնագոհ նավակ	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը` սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնք և գտնել այլընտրանքային ուղիներ` կիրառելով մարտավարական հնարքը:	Գիրք էջ 82-83 Տետր էջ 58

41		Գործնական խաղ	Անցկացնել Դաս-մրցույթ գործնական խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի, միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները: Սաների միջոցով վերլուծել խաղերը: Քննարկել սխալները վերացնելու հնարավոր ուղիները:	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ՝ պահպանելով խաղի հիմունքները: Մեկնաբանել սեփական և հակառակորդի սխալները:	
42	48.	Ռազմավարություն Պաշտպանություն	Ուսուցանել պաշտպանվելու երկու միջոցները:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը: Ցույց տալ պաշտպանվելու ուղիները:	Գիրք էջ 84-85 Տետր էջ 59
43	49.	Մարտավարական հնարք Թունավոր զինվոր	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքը:	Գիրք էջ 86 Տետր էջ 60
44	50.	Մարտավարական հնարք. Ջրադաց	Ձևավորել այլընտրանքային, բազմատարբերակային մտածողություն սովորողների մոտ: Օգտագործելով դիրքի գնահատումը՝ սովորողների միջոցով բացահայտել մարտավարական հնարքը: Ձևավորել հմտություն կիրառելու մարտավարական հնարքը այլ իրավիճակներում:	Գնահատել և վերլուծել դիրքը, որոնել և գտնել այլընտրանքային ուղիներ՝ կիրառելով մարտավարական հնարքը:	Գիրք էջ 87-88 Տետր էջ 61

45		Նախագծային աշխատանքի ներկայացում	Ձևավորել թիմային աշխատանքի կատարման հմտություններ, համագործակցայինն հմտություններ	Կատարել իրեն հանձնարարված աշխատանքը, համագործակցել խմբի մյուս անդամների հետ:	
46	51-52	Երկքայլանի խնդիր-գլուխկոտրուկներ	Ամրապնդել շախ, մատ, պատ թեմաները՝ երկքայլանի խնդիրների լուծմամբ	Լուծել խնդիրներ, մտքում մտապահելով փոփոխվող դիրքը:	Գիրք էջ 89-91 Տետր էջ 62-65
47	53	Դիրքերի համեմատում	Ձևավորել մտապահելու կարողություն, մտքում գործողություններ կատարելու կարողություն	Գտնել դիրքերի տարբերությունները:	Գիրք էջ 92-93 Տետր էջ 66-67
48	54.	Շախմատի աշխարհի չեմպիոններ	Ներկայացնել շախմատի աշխարհի չեմպիոններին:	Թվարկել աշխարհի չեմպիոններին: Պատմել հետաքրքիր դրվագներ նրանց մասին:	Գիրք էջ 94-97 Տետր էջ 68-69
49		Գործնական խաղ	Անցկացնել Դաս-մրցույթ գործնական խաղով, խաղի ընթացքում ամրապնդել սկզբնախաղի, միջնախաղի և վերջնախաղի հիմունքները: Սաների միջոցով վերլուծել խաղերը: Քննարկել սխալները վերացնելու հնարավոր ուղիները:	Վարել ազնիվ, գրագետ խաղ՝ պահպանելով խաղի հիմունքները: Մեկնաբանել սեփական և հակառակորդի սխալները:	
50		Ամփոփում			